

L'historiador i arxiver Alexis Serrano Méndez ha ordenat i classificat els fons de l'arxiu de la parròquia de Sant Joan de Vilassar de Mar. Tot seguit presenta els quadres d'organització de fons i de classificació de la documentació de l'arxiu.

DUES EINES DE CLASSIFICACIÓ PER A UN ARXIU PARROQUIAL: EL QUADRE D'ORGANITZACIÓ DE FONTS I EL DE CLASSIFICACIÓ DE LA DOCUMENTACIÓ DE L'ARXIU PARROQUIAL DE SANT JOAN DE VILASSAR DE MAR

ELS QUADRES, DUALITAT I COMPLEMENTARIETAT D'AQUESTES EINES

Els arxivers hem d'ordenar la documentació d'un arxiu d'acord amb uns principis arxivístics que es deriven del respecte a la procedència i a la unitat dels fons i del respecte a l'estructura i l'ordre originals i, en base a aquests, creant àdhuc eines de classificació que defineixin i reflecteixin l'estructura dels òrgans productors. Per fer-ho, des de fa ja algunes generacions, utilitzem els anomenats quadres d'organització de fons i quadres de classificació de la documentació. Pel que fa a aquests dos conceptes, cal dir que, per causa de la *contradictio in terminis* que regna en la literatura especialitzada, i que reflecteix la mancança de normalització terminològica en el panorama arxivístic català i espanyol, cal definir *a priori*, i de forma sumària, quins són els trets de cadascun d'aquests dos conceptes. Quant als primers, els d'organització de fons, cal dir que ressenyen sumàriament els fons que es troben en un arxiu, mentre que els segons, els de classificació de la documentació, representen de forma articulada, jeràrquica i lògica, les agrupacions de documents creats a remolc de cada funció o competència de l'ens productor. Aquests documents agrupats en sèries o altres tipus d'agrupacions documentals formen els diferents fons i subfons, els quals han

d'ésser representats en el quadre de classificació, plasmant l'estructura de l'organisme o l'organigrama funcional del productor de la documentació.

PARLANT DELS QUADRES DE CLASSIFICACIÓ

Tenint ja una vaga idea del que són els quadres de classificació, hem de dir que n'hi ha de dos tipus; d'una banda, els orgànics, les entrades dels quals corresponen a organismes, persones o càrrecs concrets i que, per tant, tendeixen a quedar tancats en desaparèixer els productors. I, d'altra banda, tenim els funcionals, els quals recullen funcions genèriques i pràcticament immutables, cosa que fa que tinguin durades pràctiques molt més dilatades en el temps.

ELS PERÒS I CONTRES DE CADA TIPUS DE QUADRE DE CLASSIFICACIÓ

Els quadres de classificació orgànics tradicionals tenen tot un seguit d'inconvenients, entre els quals destaquem la necessitat de revisar-los periòdicament a causa de les reestructuracions orgàniques que sovintegen en les organitzacions, la dificultat de mantenir un corpus únic de documents davant dels freqüents casos de divisió, acumulació

L'armari dels registres sacramentals i altres documents, com a ara alguns lligalls de testaments i documentació administrativa.

o canvi de nom, titularitat i responsabilitat d'unitats administratives i, consegüentment, la impossibilitat de mantenir la continuïtat de les sèries documentals en canviar la dependència que fa la funció, ja que, quan això s'esdevé, també canvia la nomenclatura i a voltes la codificació de la sèrie documental. Per contra, els quadres funcionals tenen tot un seguit d'avantatges que, en pro de la brevetat, resumirem en tres; les funcions no es troben subjectes als canvis orgànics, permeten la unificació intel·lectual dels documents que físicament estan separats i permeten reflectir diferents tipus de documentació, des de documents d'alt nivell polític fins a documents de nivells més rutinaris.

TRADICIÓ I NECESSITAT DE CANVIS ALS ARXIUS ECLESIASTICS

Als arxius històrics tradicionalment s'ha tendit a crear quadres orgànics, i la pròpia Església els ha emprat per a la classificació dels seus documents. Fet molt lògic, si es té en consideració que la societat i les administracions, tant públiques com privades, canviaren més aviat poc fins a la darrerïa del segle XVIII. Ara bé, els canvis que la Revolució Francesa i les posteriors revolucions liberals produïren en les relacions polítiques i socials, a nivell europeu, estroncaren del tot l'*estatu quo ante* fins a tal extrem que deixaren obsolets els vells paràmetres de la classificació a l'ús fins aleshores. Així doncs, per posar-nos al dia, és necessari que, per als fons documentals contemporanis, o per als que s'inicien en temps anteriors a l'època liberal i continuen fins a l'actualitat, apliquem quadres funcionals més resistents al canvis institucionals que, tard o d'hora, es plasmen en la documentació.

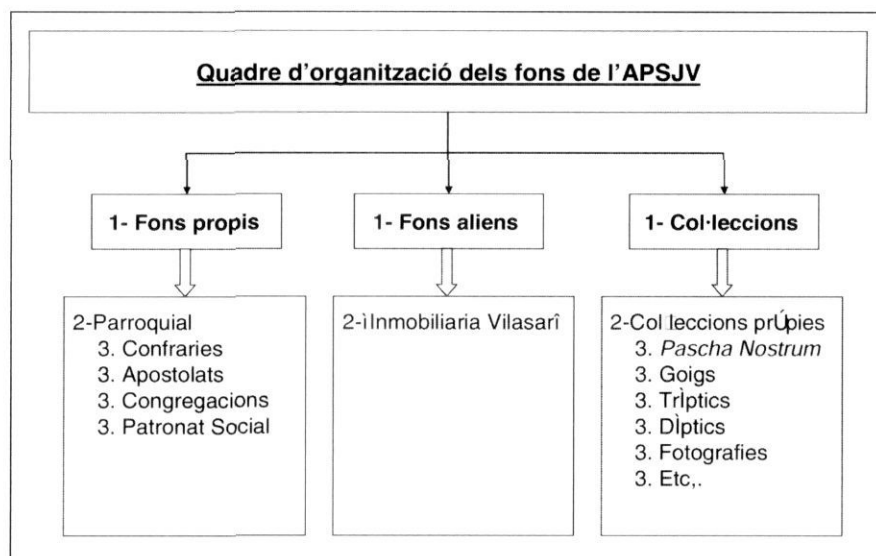
L'ARXIU PARROQUIAL DE SANT JOAN DE VILASSAR

La recerca històrica duta a terme sobre la documentació de l'Arxiu parroquial de Sant Joan de Vilassar (APSJV), d'una part, així com la manca de qualsevol tipus de treball arxivístic dut a terme sobre la documentació, d'una altra, ens dugué a la necessitat d'estructurar-la de forma coherent i lògica. Per això, primer ens decantàrem per la

confecció del quadre d'organització de fons, per fer després el quadre de classificació de la documentació, plantejant aquest segon quadre de forma àmplia, no només com a eina de classificació, sinó també de descripció sumària i, de retruc, de difusió, objectiu que esperem que s'assoleixi per mitjà de la seva publicació.

Quadre d'organització de fons de l'Arxiu parroquial de Sant Joan de Vilassar

1. Fons propi
 2. Parròquia de Sant Joan
 3. Organització de Confraries
 3. Confraria dels Fadrins Pescadors
 3. Confraria del Roser
 3. Confraria de Nostra Senyora del Carme
 3. Confraria de la Minerva
 3. Confraria de les Filles de Maria
 3. Confraria de la Cort de Maria
 3. Confraria de la Sagrada Família
 3. Congregació de la Doctrina Cristiana
 3. Congregació de la Immaculada
 3. Congregació de Sant Lluís Gonçaga
 3. Congregació de Sant Francesc Borja
 3. Associació de Maria dels Sagraris Clavaris
 3. Apostolat de l'Oració
 3. Congregació de Catequistes
 3. Patronat Parroquial
1. Col·leccions
 2. Pròpies de la parròquia
 3. *Pascha Nostrum*
 3. Goigs
 3. Fotografies
 3. Tríptics, díptics, opuscles, cartells...
1. Fons aliè
 2. «Inmobiliària Vilassar»

Explicació del quadre d'organització de l'APSJV

A l'entrada del quadre d'organització de fons pertanyent a la parròquia, hi situarem exclusivament la documentació produïda per la parròquia en exercici de les seves competències. Aquesta documentació s'organitza per mitjà del quadre de classificació que presentem més avall.

A l'entrada numerada amb l'ítem 3 d'aquest apartat, se situa tota aquella documentació produïda per institucions amb entitat i caràcter propis, com ara confraries, congregacions, i altres agrupacions com el Patronat social i/o parroquial (1917-2006), institucions totes elles nascudes a l'aixopluc de la parròquia, però amb un perfil institucional propi molt accentuat. Aquesta documentació, per no ésser produïda estrictament per la parròquia, sinó per col·lectius ben caracteritzats i, poc o molt, independents, és definida com a diferents subfons dependents jeràrquicament del fons parroquial. Aquests subfons estan formats pels estatuts constitutius, les nòmines de confreres, fidels o socis, els registres de pagament de quotes i les actes de reunions de les diferents agrupacions. Si bé, des del punt de vista quantitatiu, aquesta documentació no és gaire significativa respecte al volum total del fons, sí que ho és des del punt de vista qualitatiu, pel que fa a la seva informació, ja que deixa constància del model associatiu i el teixit corporatiu de la comunitat parroquial i, per extensió, del de tota la vila. Entre aquests subfons, trobarem els següents volums, el *Llibre de la confraria dels fadrins pescadors* (1781-1801), el *Llibre de la confraria de Nostra Senyora del Roser* (1786-1850), el *Llibre de la Administració del Santíssim Sagrament*, altrament dita de la Minerva (1852-1911), el *Llibre d'actes del "Centro Católico"* (1904-1910), i la *Llibreta de la Congregació dels Dolors* (1866-1925).

A l'entrada corresponent a les col·leccions, hom ha inclòs aquella documentació que, bo i escapar-se de la definició canònica del que és un document d'arxiu, conserva una estricta relació amb la parròquia, sobretot des del punt de vista de la seva gènesi i de la seva informació. Com s'ha dit, aquest apartat reunirà, doncs, els documents creats per la parròquia, com ara auques, goigs, fotografies, tríptics, díptics, opuscles i cartells de tota mena, sense oblidar les conegudes felicita-

cions pasquals anomenades «Pascha Nostrum». Amb arguments d'índole estrictament arxivística a la mà, n'excloem el *Full Parroquial*, pel seu caràcter seriatiu i editat, per bé que l'arxiu garanteix la conservació i consulta de cada un dels seus exemplars editats des de la seva creació l'any 1918.

Sota l'entrada del quadre d'organització de fons intitulada «Fons aliens», trobem la documentació que no pertany directament a la parròquia. Es tracta d'un fons d'empresa nascut al si d'una societat d'accionistes creada l'any 1917. Els socis de la immobiliària anomenada «Inmobiliària Vilasarí», es dedicaven al negoci immobiliari fins que l'any 1952 la parròquia esdevingué propietària de la totalitat de les accions. Un cop l'empresa perdé la seva essència social, es va dissoldre l'any 1953 i el seu fons esdevingué fons tancat. Així com les propietats de la societat passaren a mans del rector, també els documents de l'empresa passaren a l'Arxiu parroquial. En aquest fons, hi ha la documentació pròpia de qualsevol empresa, registre d'accions, títol d'accions, rebuts, contractes, balanços anuals i comprovants, diaris i dietaris, reglaments i escriptures notariales. La societat es creà per tal de salvaguardar el patrimoni immobiliari parroquial, en un temps en què l'Església temia pels seus béns. Un grup de persones privades vinculades al cercle de la parròquia constituïren la societat per tal de fer de garants de les propietats de la parroquial.

En la hipòtesi que algun col·lectiu, institució, empresa, o persona física o jurídica, fes donació del seu fons documental a l'Arxiu parroquial de Sant Joan de Vilassar de Mar, s'incorporaria a l'elenc de fons aliens, tot desplegant aquest braç del quadre d'organització de fons.

Quadre de classificació de la documentació del fons parroquial de Sant Joan de Vilassar

Seguint la línia iniciada pels arxivers de l'Ajuntament de Barcelona, ara ja fa uns quants anys, que aplicà a la seva documentació un nou model de quadre mixt, orgànic i funcional alhora, proposem, per a l'Arxiu parroquial de Sant Joan de Vilassar, un quadre orgànic-funcional. Pretenem que aquest quadre reculli les funcions generals de la parròquia, però que englobi els òrgans més o menys autònoms que han anat produint documentació a l'abric de la parroquial vilassarenca, des de la seva erecció, sobretot aquells que arxivísticament anomenem grups documentals tancats, per causa de l'extinció del seu productor.

Hem creat un quadre de classificació amb cinc seccions que s'articulen entre si, per tal d'acollir la totalitat de la documentació de l'Arxiu parroquial de Sant Joan de Vilassar de Mar. Amb tot, com hem vist amb anterioritat, en quedarien exclosos, per qüestions d'estricta naturalesa arxivística, els documents publicats per la parròquia, com ara llibres, tríptics, díptics, goigs, opuscles, els llibrets de música sacra de la col·lecció *Publicació de música religiosa* (1904-1911), el *Full Parroquial* (1918-2006) i el *Butlletí oficial de l'arquebisbat* (1855-2006). També quedarien fora del quadre les emblemàtiques felicitacions pasquals anomenades «Pascha Nostrum», per tractar-se de documentació editada. Amb tot, com hem vist més amunt, d'aquests documents, els relacionats més íntimament amb la parròquia quedarien agrupats en col·leccions factícies, que sí que estarien inclosos al quadre d'organització de fons, però no en el quadre de classificació de la documentació.

1. Administració general

1.1 Delimitació del territori administrat per la parròquia

- Segregació parroquial
- Vicaria perpètua
- Constitució parroquial
- Fitació del terme

1.2 Govern

- Consell parroquial
 - Circulars. Ordres del dia.
 - Actes
- Rectoria
 - Informes. Dictàmens.
 - Memorials. Dietaris.

Prestatgeria amb els fulls parroquials enquadernats (1918-2006).

Directoris. Anuncis. Crides. Resolucions. Certificacions rectorals

- Relacions amb la prelatua.
- Registres de visites pastorals.
- Nomenaments. Ordres

1.3 Vicaria i/o secretaria

- Estadístiques generals
- Inventaris de l'Arxiu parroquial
- Certificacions

1.4 Administració personal

- Beneficis i prebendes
- Nòmines

1.5 Correspondència general

- Registres
- Oficis
- Correspondència

2. Patrimoni i finances

2.1 Administració del patrimoni

- Inventaris de béns
- Adquisicions, venda i lloguer de béns
- Manteniment i embelliment del patrimoni immoble

2.2 Intervenció

- Comptes generals
- Pressupostos
- Endeutament
- Bací o col·lecta
- Despeses sagristia
- Donatius
- Causes pies a benefici de la parròquia
- Registre d'intenció de misses

2.3 Correspondència

3. Pastoral

- 3.1 Administració dels sacraments
 - Registres sacramentals (baptismes, matrimonis, òbits i confirmacions)
 - Uncions
 - Llibretes de sepelis
 - Certificacions
- 3.2 Organització del culte
 - Celebracions
 - Litúrgia
 - Autèntiques
- 3.3 Catequesi
 - Infants
 - Adolescents
 - Adults
- 3.4 Pastoral
 - Sermons
 - Activitats
 - Mitjans de comunicació
- 3.5 Correspondència

4. Notarial

- Testaments i marmessories
- Causes pies beneficiàries envers altres institucions o persones
- Fundacions

5. Festes i activitats populars

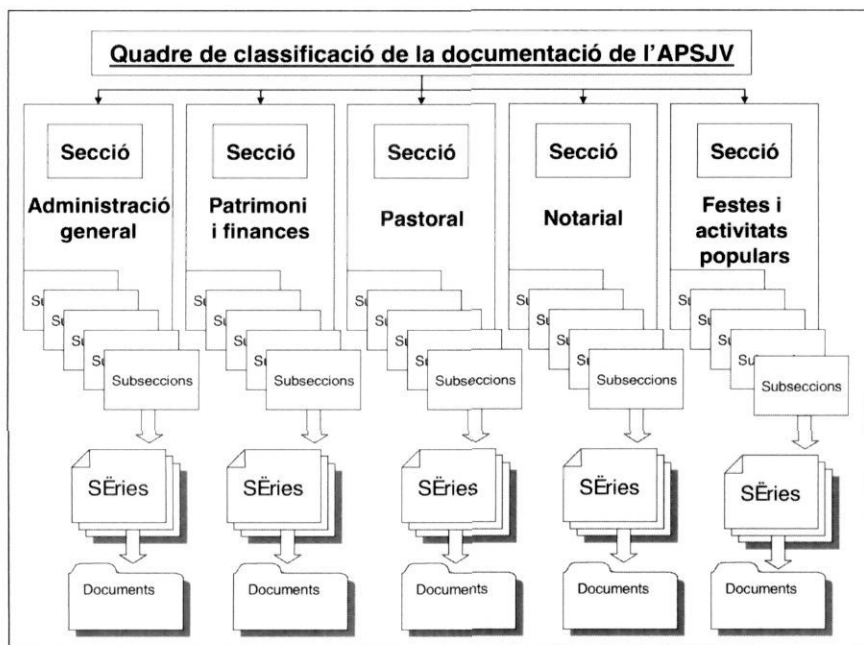
- Comissió de festes
- Romeries i peregrinacions
- Tómboles, sorteigs loteria de Nadal
- Cursets, xerrades i conferències
- Exposicions
- Processons

Explicació del quadre de classificació:

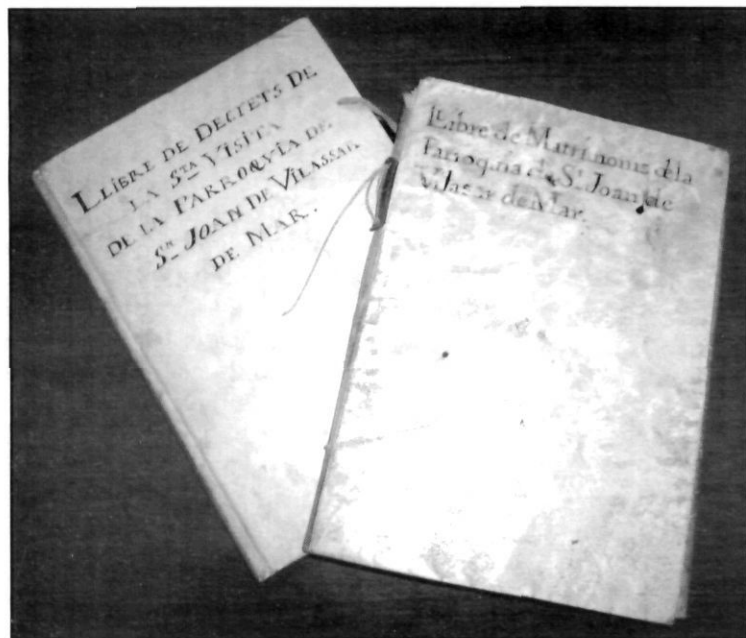
1. Administració general

- 1.1 Delimitació del territori administrat per la parròquia
 - Segregació parroquial
 - Vicaria perpètua
 - Constitució parroquial
 - Fitació del terme
- 1.2 Govern
 - Consell parroquial
 - Circulars. Ordres del dia. Actes
 - Rectoria
 - Informes. Dictàmens. Memorials. Dietaris. Directoris. Anuncis. Crides. Resolucions. Certificacions rectorals
 - Relacions amb la prelatua.
 - Registres de visites pastorals. Nomenaments. Ordres
- 1.3 Vicaria i/o secretaria
 - Estadístiques generals
 - Inventaris de l'arxiu parroquial
 - Certificacions
- 1.4 Administració personal
 - Beneficis i prebendes
 - Nòmines
- 1.5 Correspondència general
 - Registres
 - Oficis
 - Correspondència

Al primer apartat, l'1.1, inclourem la documentació referent a la jurisdicció parroquial, els seus límits geogràfics i jurídics en els diversos estadis jurídics pels quals ha anat passant.

L'entrada 1.2 comprèn les sèries documentals generades en l'exercici del govern de la parròquia. Per tant, hi trobarem qüestions d'organització interna, de representació i protocol, de censura i control, i també memorials com el «Directori del parroco y dels comptes quel presentan los srs. obrers. La Parroquia de Sant Joan de Vilassar de Mar comensat añi 1808». En l'espai dedicat a les relacions amb la prelatua, trobem els oficis adreçats i/o rebuts de l'autoritat episcopal i el registre de visites pastorals titulat «Llibre de decrets de la Sta. Visita de la Parroquia de Sn. Joan de Vilassar de Mar» (1782-1957).

Un parell de llibres de registre: el de visites pastorals i el primer volum del de matrimonis.

La subsecció 1.3 comprèn la documentació creada antigament pel vicari i actualment per la secretaria. En aquest apartat, trobaríem des de llibres antics, com ara el «Llibre de fundat i descarrecs de las celebracions» (1870-1997) o bé el Lligall de llicències matrimonials (1850-1992) fins a la documentació de gestió més comuna, com ara agendes i dietaris.

Al punt 1.4, inclourem la documentació generada per l'organització i contractació del personal. Per tant, hi trobarem des dels beneficis i prebendes del segle XVIII, fins a les recents nòmines de personal contractat, entre d'altres documents.

Al darrer apartat es concentra la correspondència de caràcter general produïda a redós de l'organització i govern general de la parròquia.

2. Patrimoni i finances

2.1 Administració del patrimoni

- Inventaris de béns
- Adquisicions, venda i lloguer de béns
- Manteniment i embelliment del patrimoni immoble

2.2 Intervenció

- Comptes generals
- Pressupostos
- Endeutament
- Bací o col·lecta
- Despeses sagristia
- Donatius
- Causes pies a benefici de la parròquia
- Registre d'intenció de misses

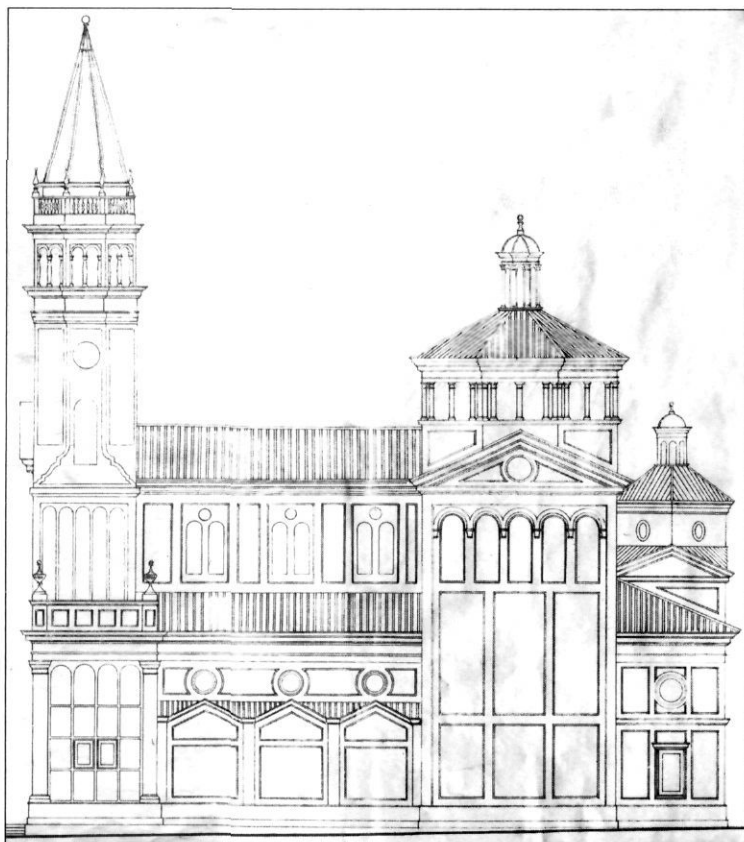
2.3 Correspondència

En la subfunció 2.1 trobarem la documentació més important que ateny tant al patrimoni moble com immoble, factures, contractes d'arrendament, escriptures de propietat, l'«Expediente de reconstrucció del temple», el «Llibre nou de l'obra de la Parroquia de Sant Joan de Vilassar» (1808) o bé la «Llibreta de sortides de l'obra» (1868-1885), així com altres documents relatius a les obres d'embelliment i arranjament, tant del temple com d'altres propietats parroquials, la rectoria, l'hort, el Patronat parroquial, etc. En aquest apartat trobarem una rica i abundant documentació cartogràfica, plànols, iconografia i fotografies, com per exemple, l'àlbum de les fotografies fetes durant la demolició del temple barroc després de la Guerra Civil, i els plànols del nou temple i de la plaça de l'església, obra de l'arquitecte Josep Maria Ribas i Casas.

L'entrada 2.2 acull la documentació que pertany als afers econòmics de la parròquia, els comptes anuals recollits en els anomenats llibres de caixa (des de 1988), els lligalls de comptabilitat de l'arquebisbat (dècada dels 80 del segle XX), els lligalls de comptes, com ara «Factures i rebuts» (1859-1915), «Culte i obra de la parròquia» (1891-1915) i els dos lligalls de «Comprovants de comptes parroquials» (1916-1953). També trobarem controls de comptes de caràcter menor com, per exemple, les despeses de diverses capelles, com ara «Entradas i sortides altar de San Antoni» (1910-1923), «Administració de l'altar Sant Josep» (1891-1921) i el lligall de llibretes de l'administració dels altars de Sant Josep, de Sant Antoni, de la Congregació dels Dolors, de l'administració del cementiri, etc. (segle XIX). Els documents referents a les despeses de la sagristia, com ara cera, flors, llums, calefacció, telèfon, etc., també seran presents en aquest apartat.

A l'última entrada d'aquesta secció, 2.3, hi trobarem tota la correspondència que es refereix a qüestions econòmiques i de gestió del patrimoni.

Abans hem mencionat la documentació provinent d'«Inmobiliària Vilassar». Tot i que el seu patrimoni era propietat de la parròquia, per qüestions arxivístiques respectem la unitat de la seva documentació, entrada l'any 1953 a l'APSJV, encara que hagués gestionat béns parroquials entre els anys 1917 i 1953. Pel que fa a la documentació

Plànol de l'alçat del lateral del temple actual.
Traçat per Josep Maria Ribas i Casa
(setembre de 1939).

dels registres sacramentals de defuncions (1779-2006), de matrimonis (1780-2006) i de baptismes (1779-2005). Tanmateix, hi trobarem les certificacions relatives a l'administració de d'aquests sagraments, com ara els lligalls de certificacions i partides, els quaderns de funerals i de certificats de defunció. Lligat a la defunció i sepultura, trobem el lligall de «Declaracions autèntiques» de persones que volien ésser enterrades pel ritu catòlic (1932) i el lligall de «Certificats d'òbits casuals» (segle XIX), així com altres llibretes de control de preus i definició de rituals.

A l'apartat 3.2 trobaríem la documentació derivada fruit de l'organització del culte i la litúrgia. Hi trobaríem, doncs, els expedients de protocol i ritual, que recullen els ordres dels cants, el grau de solemnitat i la música dels oficis, les pregàries i municions, així com altres actes, com ara petits misteris com la passió de

Setmana Santa i la Nativitat de Nadal.

La subfunció 3.3 reuneix la documentació produïda en la gestió de l'ensenyament de la doctrina, a saber llistats d'alumnes, controls d'assistència, rebuts del pagament dels llibres i altres materials emprats en la didàctica catequètica.

La subsecció 3.4 comprèn la documentació produïda en l'exercici de la pastoral, com ara els sermons i plàtiques i altres més específics, com el lligall d'«Actas de consentimiento y consejo» (entre els anys trenta i cinquanta del segle XX). Per activitats pastorals entendrem aquelles dutes a terme amb clar contingut moralitzant, com les Santes Missions dels anys quaranta i cinquanta. També hi trobaríem documentació referent a la pastoral impartida per diversos mitjans de comunicació, com ara la ràdio o, fins i tot, alguna publicació.

A l'apartat de correspondència trobarem la que es refereix a la pastoral dels fidels.

4. Notarial

- Testaments i marmessories
- Causes pies beneficiàries envers altres institucions o persones
- Fundacions

referent a la gestió del patrimoni anterior i posterior a la creació i dissolució d'«Inmobiliaria Vilasar», formarà part tant de *facto* com de *iure* del fons parroquial.

3. Pastoral

3.1 Administració dels sagraments

- Registres sacramentals (baptismes, matrimonis, òbits i confirmacions)
- Uncions
- Llibretes de sepelis
- Certificacions

3.2 Organització del culte

- Celebracions
- Litúrgia
- Autèntiques

3.3 Catequesi

- Infants
- Adolescents
- Adults

3.4 Pastoral

- Sermons
- Activitats
- Mitjans de comunicació

3.5 Correspondència

Sota l'entrada 3.1 inclourem el gruix més important, tant des del punt de vista volumètric, com de documentació més consultada. Es tracta

Sota aquesta entrada trobem la documentació produïda pels rectors en exercici de la funció notarial mantinguda fins a l'any 1862, data en què s'extingí, a partir de la promulgació de la Llei del Notariat. Majoritàriament, trobarem testaments organitzats en quatre lligalls diferents. Dos d'aquests lligalls comprenen testaments dels segles XVIII i XIX, i els altres dos restants comprenen testaments únicament del segle XIX.

5. Festes i activitats populars

- Comissió de festes
- Romeries i peregrinacions
- Tómbols, sorteigs loteria de Nadal
- Cursets, xerrades i conferències
- Exposicions
- Processons

Sota aquesta entrada trobaríem tot un reguitzell de documents de variada gènesi i informació, així com en diferents formats. En aquest sentit, abunden fotografies i cartells que, juntament amb d'altres documents textuais, com ara estats de comptes i memorials d'activitats, componen un gruix considerable de documentació molt important per reconstruir la història cultural i festiva de la vila. En aquesta secció trobarem el lligall «Tómbols y altars» (1948) i alguns àlbums amb reportatges fotogràfics. Sobre les fotografies i cartells val a dir que, per bé que l'arxiu compta amb col·leccions específiques, en aquesta secció trobaríem aquest tipus de documents formant part d'unitats documentals compostes de caràcter superior com ara expedients i dossiers.

Alexis Serrano Méndez

GLOSSARI

Fons: Conjunt de sèries generades per cadascun dels subjectes productors que formen l'estructura d'un organisme en l'exercici de les seves competències.

Fons tancat: Aquell fons que ha deixat de ser proveït de sèries per causa de l'extinció del productor o de les seves competències.

Fons obert: Aquell que es va generant per un organisme productor que continua en l'exercici de les seves competències.

Funció: Conjunt de competències homogènies que delimiten cadascun dels grans camps d'actuació administrativa o dels poders públics.

Secció: Cadascuna de les divisions primàries del quadre de classificació d'un arxiu i que pot correspondre a una part d'un fons, un fons o un conjunt de fons.

Sèrie: Conjunt de documents generats per un subjecte productor en el desenvolupament d'una mateixa activitat administrativa i regulat per la mateixa norma de procediment.

Principi de procedència: Principi fonamental de l'arxivística que estableix que els documents produïts per una institució o organisme no han d'ésser mesclats amb d'altres. Derivats d'aquests principis són: A) El **Principi de respecte a l'estructura**, que estableix que la classificació interna d'un fons ha de respondre a l'organització i competències de la institució o òrgan productor; i B) El **Principi de respecte a l'ordre original**, que estableix que no s'ha d'alterar l'organització donada al fons per una institució o organisme productor, ja que n'ha de reflectir les seves activitats, regulades pel mateix procediment.

BIBLIOGRAFIA

BAS, Damià. *Dedicació de l'església parroquial de Sant Joan de Vilassar de Mar*. Parròquia de Sant Joan de Vilassar de Mar (Vilassar de Mar 1996).

Diccionario de terminología archivística, 2ª Ed. Madrid: Subdirección general de los archivos estatales. Ministerio de Cultura, 1995. ISBN: 84-8181-066-5.

GUARDIOLA i PRIM, Lluís: *Sant Joan de Vilassar. Història i geografia de la comarca vilassanesa i del Maresme*. Indústries gràfiques Garcia (Vilassar de Mar 1955).

RAMON i PERA, Francesc-Xavier: *Vilassar de Mar 1936-1939, una història que no s'ha d'oblidar però que no s'ha de repetir*. Oikos Tau, col·lecció Estudis Maresmencs / Història (Vilassar de Mar 1998). ISBN: 84-281-0939-7.

SERRANO MÉNDEZ, Alexis. *Crònica d'un rectorat. Joan Roig i Ramoneda, rector de Sant Joan de Vilassar (1916-1957)*. Parròquia de Sant Joan de Vilassar de Mar (Vilassar de Mar 2006). ISBN: 84-611-0509-5.

– «L'antic temple de Vilassar de Mar, una possible obra de Josep Moretó», *III Jornades d'història i arqueologia medieval del Maresme*. Comunicació presentada el novembre de 2004 (Mataró 2006).